Türkiye son NATO Zirvesi'nde Kabil Uluslararası Havalimanının masrafların ABD tarafından karşılanması ve lojistik destek sağlanması şartıyla korunmasını üstlenmeyi teklif etti. Teklif memnuniyetle karşılanmakla birlikte henüz kabul edilmedi. Tahminim biraz değiştirilerek kabul edileceği yönündedir.

ABD Afganistan'dan çekiliyor ve Kabil Havaalanı gibi stratejik bir yerin korunmasını TC ordusuna bırakmayı normalde hemen kabul ederdi.

ABD de şunu biliyor: Afganistan'da TC askerleri zaten vardı ama muharip görevlerde bulunmuyorlar, daha çok nöbet ve askeri eğitimle uğraşıyorlardı. Teklifin kabulü TC ordusunun Afganistan'daki işlevinin artması demektir. Türkiye alt emperyalizmini anlamamış olanlar için bu işlevin artması bir şey ifade etmeyebilir, ABD ise Türkiye'nin konumunu onlardan daha iyi anlamıştır.

Afganistan, Rusya ve Çin'e karşı askeri olarak önemli bir ülkedir. Türkiye bu ülkedeki askeri varlığını aktifleştirdiğinde bunu mutlaka gerektiği yerde pazarlık unsuru olarak kullanacaktır. Türkiye alt emperyalizminin özellikle Suriye'de ABD ile Rusya arasında oynayarak kendisine alan açtığını düşündüğünüzde, benzeri Afganistan için neden olmasın diye sorulabilir.

Afganistan konusunda ikinci önemli konu, Taliban'ın halen güçlü olmasıdır. Kabil gibi ülkenin en önemli havalimanının korunması gerektiği bile bu gücü göstermektedir.

Afganistan tarihinde bu ülkeye girip de savaş kazanan ülke yoktur. Önce İngiltere, bu ülke büyük İngiliz sömürgesi Hindistan için önemli olduğundan buraya girmiş ve yenilmiştir.

Ardından Kızıl Ordu 1979'da girdiği Afganistan'ı terk etmek zorunda kalmıştır. ABD, Kızıl Ordu'ya karşı savaşan Taliban'a özellikle helikopterlere karşı etkili Stringer füzeleri vererek destek olmuştu. Aynı füzeden YPG'de de vardır.

Ardından ABD ordusu –İngiltere ile birlikte- Afganistan'ı işgal edip savaşa girmiş (başka ülkelerin askerleri de vardır) ve yaklaşık 20 yıl sonra yapamayacağını anlayıp çekilme kararı almıştır. Bu çekilme askerlerin çekilmesidir yoksa ABD Pakistan'daki üslerinden SİHA vasıtasıyla Taliban'a saldırmayı sürdürecektir.

Afganistan'da İslam Devleti de vardır ve bazen yine bu ülkedeki El Kaida ile çatışmaktadır.

Afganistan İran ile komşu olduğu için Türkiye'nin bu ülkedeki askeri varlığını aktifleştirmesi Ortadoğu'da hegemonya konusunda büyük rakibi için de önemlidir.

ABD, Obama döneminden beri Afganistan'da yoğun savaş yürüttü. SİHA'lar ilk olarak bu ülkede kullanıldı, Taliban'a önemli kayıplar verdirildi ama sonuç alınamadı. ABD Taliban'ın "ılımlı kanadı" ile ittifak kurmaya çalıştı. Bu ılımlı kanadın özelliği, kız çocuklarının –erkek çocuklarından ayrı olmak şartıyla- ilkokul eğitimi görebileceklerini kabul etmesidir; gerisi aynıdır.

ABD savaşa Afganlaştırmak için sürekli olarak halktan yandaş toplayıp askeri olarak eğitiyor ama fazla başarılı olduğu söylenemez. Birkaç büyük kent dışında ülkede hakim olan halen Taliban'dır.

Bu nasıl oluyor, diye sorulabilir. Afganistan dağlık bir ülkedir ama bu tek başına açıklayıcı değildir. Yüksek ve sarp dağların bulunması gerilla savaşı için avantajdır ama tek başına bu avantaj yeterli değildir. Tahminime göre nüfusun bölünmesi ve bir bölümünün diğerine karşı askeri olarak eğitilerek savaştırılması konusunda ABD yeterince başarılı olamamıştır. Afgan olmaktan çok aynı dine ve mezhebe sahip olmak daha belirleyicidir.

Türkiye'nin Müslüman bir ülke olması bu bakımdan ABD açısından avantaj olarak görülebilir.

Ek olarak Taliban içinde askeri kademelenme zayıftır ve böylece verilen kaybın yeri kısa sürede doldurulabilmektedir. Kuran anayasadır, şeriat geçerlidir ve ideolojik olarak düşünülmesi

gereken fazla bir şey yoktur. Bu durumda Taliban'ın geniş bir yatay örgütlenmeye sahip olması kayıplarının verdiği zararı azaltmaktadır.

Benzer örnek 1500'lü yıllarda İspanyol sömürgecileriyle Peru'daki Mapuche halkı arasında 200 yıl süren savaşta da yaşanmıştı. Zamanın modern silahlarına sahip olmayan bu halk İspanyol ordusunu durdurmuştu. Bunun başlıca nedeni, yatay ve birbiriyle ilişkisi az gruplar halinde örgütlenmeydi. Gruplardan birinin yok edilmesi savaş gücünü fazla etkilemiyordu çünkü komutan yok sayılırdı.

Böyle bir örgütlenme yapılabilmesi için çok sayıda konuda anlaşılmış olması gerekir. Mesela Taliban örneğinde olduğu gibi…

Afganistan'a giren her dış gücün bir süre sonra çekilmek zorunda kalması, ABD gibi en ileri savaş teknolojisi kullanan bir ülke için bile durumun değişmemesi incelenmesi gereken bir konudur. Burada sadece örgütlenme tarzına bakmak yanlıştır çünkü bu tür örgütlenmelerin belirli önkoşulları vardır. Bunlar olmadan yatay örgütlenme yaptığınızda sonuç kitlenin dağılması olur.